

Magánhangzó-hosszúság viselkedése a minőség (nyelvállásfok),
hangsúly, mondatbeli pozíció és a szóhossz függvényében

sent_id	sent
1	előbukkan a TAT.
2	a madár csőre TÁT.
3	ma szavazott a SZOT.
4	átadom most a SZOT.
5	fizessen aki TUD.
6	elmenekült a TÚSZ.
7	aranka bemuTAT.
8	meglátja AniTÁT.
9	edd meg a falaTOT.
10	hívd fel a mulaTÓT!
11	fedd le a kakaDUT.
12	még tart a vonaTÚT.
13	látszik a TAT alatt.
14	a szája TÁT egyet.
15	ő a SZOT elnöke.
16	érti a SZÓT ő is.
17	csaba TUD alkudni.
18	sárga a TÚSZ arca.
19	nagy béla TATaroz.
20	fáraszt a TÁTogás.
21	vigyük a TOTemet.
22	hívjuk a TÓTokat.
23	felhív a TUTORom.
24	kísérd a TÚSZokat.
25	bemuTAT engem is.
26	aniTÁT is számold.
27	egy falaTOT egyél.
28	egy mulaTÓT épít.
29	kakaDUT is láttunk.
30	a vonaTÚT untat.

mondatbeli pozíció: sent_pos m(medial) vs. f(inal)

előbukkan a TAT.

látszik a TAT alatt.

szó szótagszáma: word_leng 1 (1 szótag) vs. 3 (3 szótag)

előbukkan a TAT.

nagy béla TATaroz.

hangsúlyos szótag: stress 1 (hangsúlyos) vs. 0 (hangsúlytalan)

nagy béla TATaroz.

aranka bemuTAT.

magánhangzó hossza: vow_leng 1 (hosszú) vs. 0 (rövid)

előbukkan a TAT.

a madár csőre TÁT.

magánhangzó minősége, azaz nyelvéllásfoka: vow_qual u (u-ú, magas) vs. o (o-ó, középső) vs. a (a-á, alsó)

nagy béla TATaroz.

fáraszt a TÁTogás.

vigyük a TOTemet.

hívjuk a TÓTokat.

felhív a TUTorom.

kísérd a TÚSZokat.

subj: beszélő, **rep:** ismétlés (mondatonként öt), és utoljára, de nem utolsósorban; **dur:** a magánhangzó másodpercben mért tartama

Forrás: phon.nytud.hu/mady/courses/statistics/materials/vowquant.RData

Milyen hatással vannak ezek a faktorok a magánhangzó tartamára, ha figyelembe vesszük a magánhangzó-hosszúságot (kvantitást) és a nyelvállásfokot (felső, középső, alsó)?

Kontrollált adathalmazokon végezhető elemzések a hangsúly, mondatbeli pozíció és a szóhossz vizsgálatára:

1. Mondatbeli pozíció hatása egy szótagból álló szavakban, pl. 1. és 13. mondat.
2. Mondatbeli pozíció hatása három szótagból álló szavak harmadik, azaz hangsúlytalan szótagjában, pl. 7. és 25. mondat.
3. Szóhossz hatása mondat belseji hangsúlyos pozícióban egy és három szótagból álló szavakban, pl. 13. és 19. mondat.
4. Hangsúly hatása mondatvégi pozícióban, pl. 1. és 7. mondat,.
5. Hangsúly hatása három szótagú, mondat belsejében álló szótagokban, pl. 19. és 25. mondat.

Az elemzés függő változója minden esetben a tartam, a maximális modell pedig a maximális: kvantitás és nyelvállásfok interakciója, random hatásként pedig a beszélőt és az ismétlést vesszük fel.

Minden kérdésre igaz, hogy nincs szükség az összes adatra. Tehát azt kell átgondolni, hogy milyen adatokat kell logikai vektorokkal kiszűrni, amik nem tartoznak a releváns adatsorok közé.